

III PANGASEKTORI STABIILSUS JA RISKID

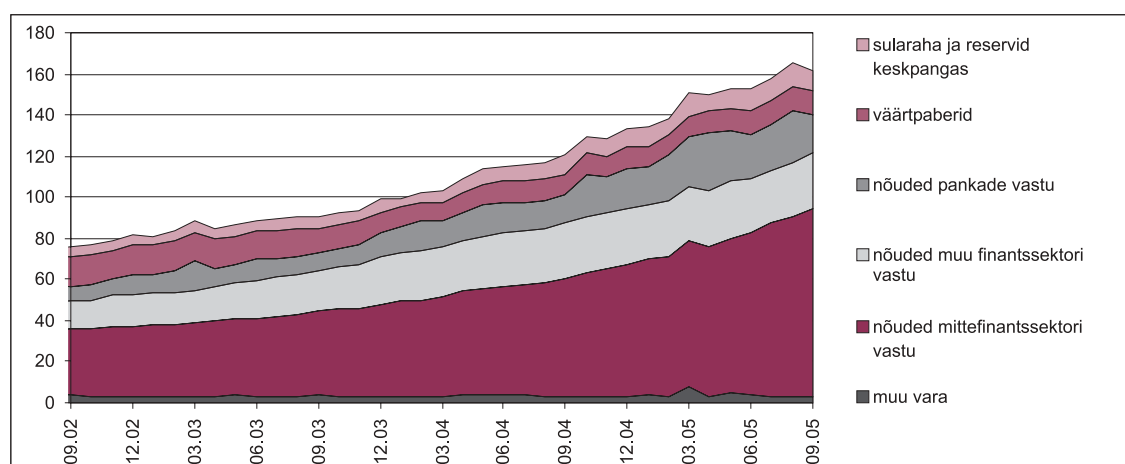
■ Pangandusturu strateegiline areng

Kuuele Eesti pangandusturul tegutsevale ja siin litsentseeritud ettevõttele lisandus 27. septembril Finantsinspeksioonilt krediitiasutuse tegevusloa saanud AS Balti Investeeringute Grupp¹, mis on Eestis ka varem laenuandjana tegutsenud. Kolmele senisele Eestis tegutsevale teises Euroopa Liidu liikmesriigis litsentseeritud krediitiasutuse filiaalile on lisandumas ka oma filiaali avamise soovist Finantsinspeksiooni teavitanud Läti krediitiasutus JSC NORD/LB Latvija. Lisaks nimetatud turuosalistele on viiel välisriikide krediitiasutusel Eestis esindus ning 90 välisriigi krediitiasutust on esitanud taotluse piiriüleste pangateenuste osutamiseks.

Eestis litsentseeritud pankadest on võrreldes eelmise ülevaate perioodiga toimunud olulisem omanikemuutus ASi Eesti Krediitipank puhul. Oma osaluse suurendas enam kui 50%-le Latvian Business Bank, mis tegutseb Lätis alates 1992. aastast ja millest üle 99% kuulub Bank of Moscow'le. Seega kasvas mitteresidentidest krediitiasutuste kontrolli all olevate pankade ning välispankade filiaalide varade osatähtsus Eesti pangasektori koguvardades enam kui 99%-ni.

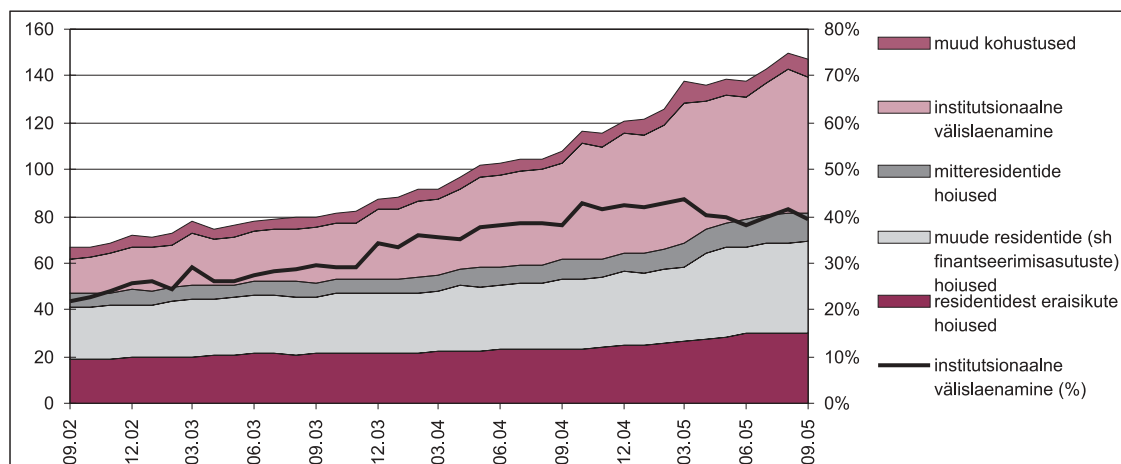
Eesti pangandusturul jätkus konkurentsivõitlus ka 2005. aasta II ning III kvartalis, mis avaldus peamiselt agressiivsetes laenupakkumiskampaaniates ning laenuintresside marginaalide alanemises. Lisaks Eestile jätkavad siin litsentseeritud pangad tegevust ka teiste riikide turgudel. Hansapanga grupi puhul on teistes riikides väljastatud enam kui pool grupi laenude ja liisingu kogumahust.

Omanikeringi muutusega on kaasnenud muudatusi pangagruppide tegevuses. Nii on vähendatud siinsete pankade rolli ressursside vahendamisel tütarettevõtetele. See kajastub nii pankade bilansimahu kui ka riskivarde muutuses (vt joonised 3.1 ja 3.2)

Joonis 3.1. Pankade koondvarad (mld kr)

¹ ASi Balti Investeeringute Grupp andmeid hakati pangasektori statistikas kajastama alates oktoobrist 2005.

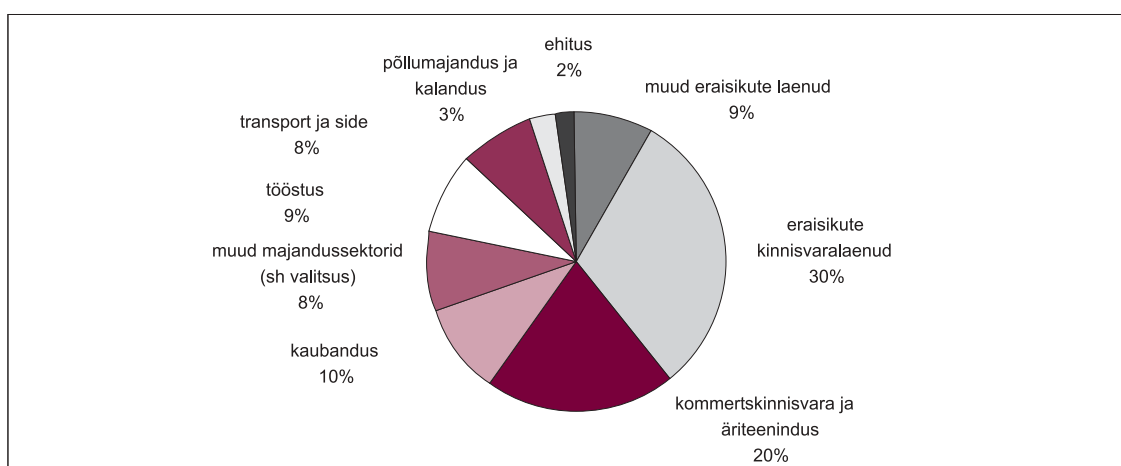

Joonis 3.2. Pankade kohustused (mld kr)

Varade kvaliteet

Eestis tegutsevate pankade ning liisinguettevõtete koondfinantseerimisportfelli aastakasvu tempo kiirenes nii eraisikute- kui ka ettevõtetepoolse suure laenu nõudluse mõjul septembri lõpuks enam kui 44%ni. Koondarvestuses kasvas pankade ning liisinguettevõtete poolt Eestis väljastatud krediidi maht III kvartali lõpuks seega enam kui 119 miljardi kroonini. Ligi 5% finantseerimisportfellide aastakasvust tuleneb aga ka täienenud statistika arvelt².

Võrreldes möödunud aasta sama perioodiga on Eestis väljastatud laenude ning liisingfinantseerimise koondportfellis kasvanud enim eraisikutele eluaseme soetamiseks ja renoveerimiseks ning kommerts-kinnisvara arenduse ja haldusega tegelevatele ettevõtetele antud laenude ning liisingu osatähtsus. Kokku on eraisikutele antud laenude ning liisingu osatähtsus koondfinantseerimisportfellis kasvanud III kvartali lõpuks 39%ni, enam kui 30% sellest on antud eluaseme soetamiseks ja renoveerimiseks (vt jooni 3.3). Ettevõtetele väljastatud laenudest ning liisingust moodustavad jätkuvalt suurima osa nõuded kommerts-kinnisvara arenduse ja haldusega tegelevate ettevõtete vastu, mis moodustasid III kvartali lõpus üle 14% koondportfelist.

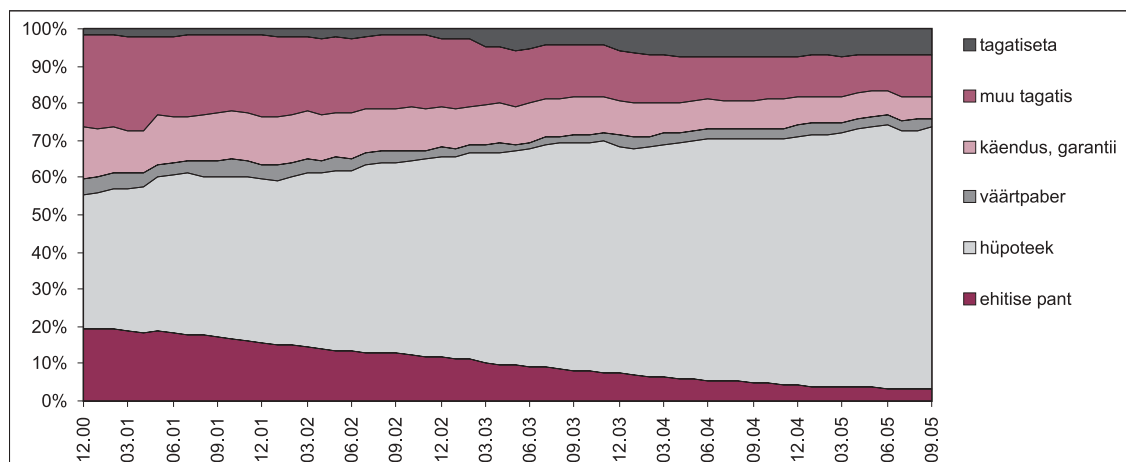

Joonis 3.3. Pankade ja liisinguettevõtete finantseerimisportfell Eestis (seisuga 30.09.2005)

² Alates juunist 2005 sisaldab liisingustatistika lisaks Liisinguühingute Liidu liikmete andmetele ka nendega samasse gruppi kuuluvate teiste liisinguettevõtjate (Balti Autoliisingu AS, Evison Grupp OÜ, Rentacar AS) andmeid.

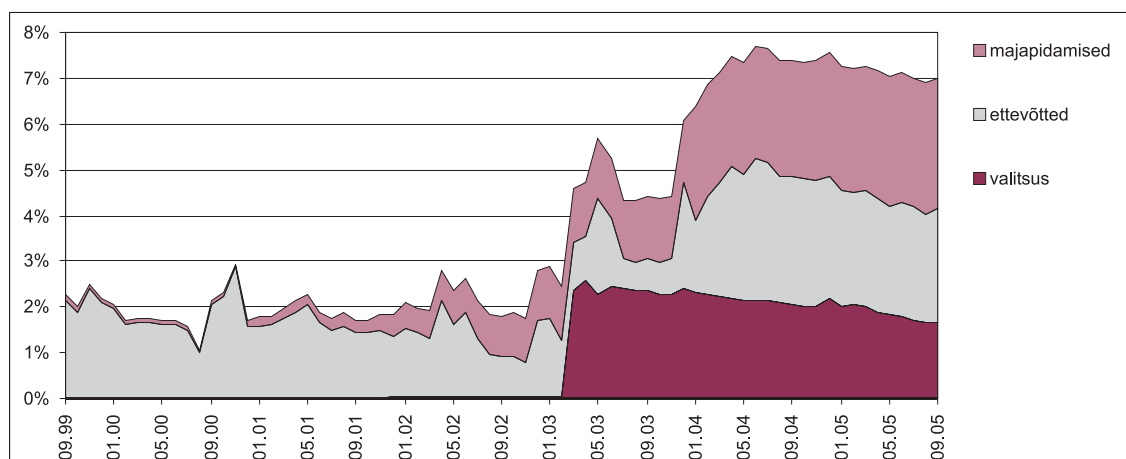
FINANTSSTABIILSUSE ÜLEVAADE, NOVEMBER 2005

Pangalaenude tagatiste hulgas on viimase kahe kvartali jooksul jätkunud hüpoteegi osakaalu kasv – hüpoteegiga tagatud laenude osatähtsus pangalaenude portfellis tõusis III kvartali lõpuks üle 70% taseme. Eraisikutele antud laenude puhul on hüpoteek või ehitise pant tagatiseks enam kui 83% laenudest, ligi 8% laenujäägist (valdavalt öppelaenud) on tagatud käendusega (vt joonis 3.4)

Joonis 3.4. Pangalaenude tagatised

Tagatiseta laenude osatähtsus koondlaenuportfellis on samas vähenenud. Suurima osa (40%) tagatiseta laenudest moodustasid septembri lõpus majapidamistele antud laenud, mille osakaal kogu laenuportfellis oli vähem kui 7% (vt joonis 3.5). Pangad lugesid III kvartali lõpus 98,3% kõigist tagatiseta laenudest klassi “korras” kuuluvaks; eraisikutele antud laenude puhul oli see näitaja 96,9%.

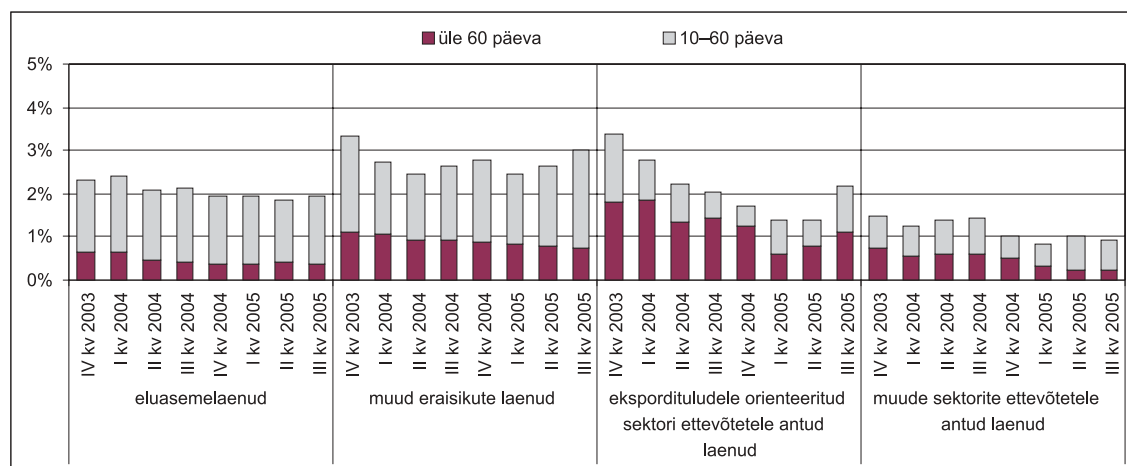

Joonis 3.5. Tagatiseta laenude osatähtsus mittefinantssektorile antud laenude hulgas sektorite lõikes

Pangasektori laenuportfelli kvaliteedinäitajad on soodsa majanduskeskonna, madalate baasintressimäärade ning kiiresti kasvavate laenuportfellide tingimustes püsunud valdavalt head. Pankade soolo koondarvestuses on **üle 60 päeva viivises olnud laenude** osatähtsus mittefinantssektorile antud laenudes viimase kahe kvartali jooksul püsunud kuni septembrini madalam kui libiseva aasta keskmine. Septembris viisid üle 60 päeva viivises olnud laenude osatähtsuse 0,51%-ni suuremad viivislaenud ekspordile orienteeritud ettevõtete laenude hulgas. Nii moodustasid tööstussektorile antud laenud septembri lõpus ligi 45% üle 60

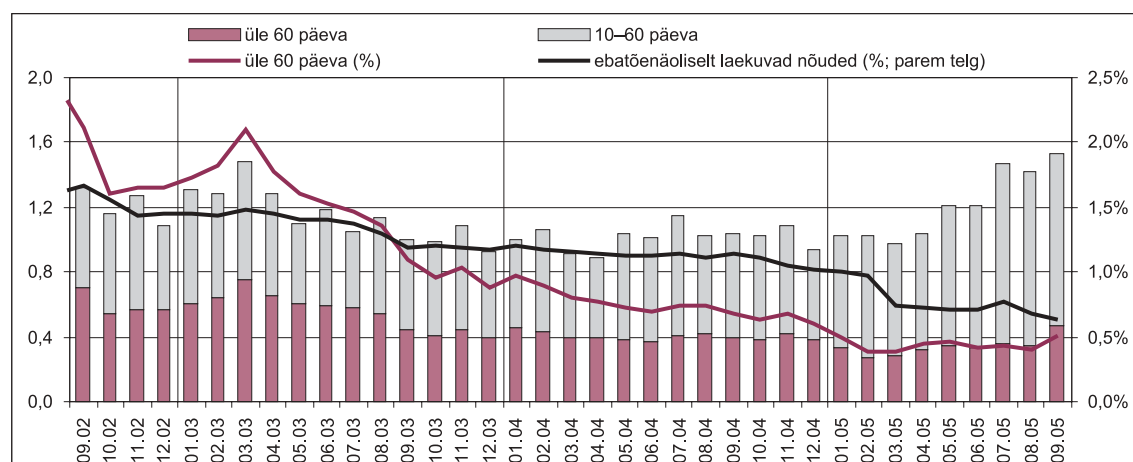
PANGASEKTORI STABIILSUS JA RISKID

päeva viivises olnud laenude koondmahust. Kui nende laenude osakaal muudes sektorites on püsinud koondarvestuses siiski suhteliselt stabiilne, siis lühemat aega hilinevad (tagasi)maksega laenude osatähtsus on taas mõnevõrra kasvama hakanud (vt joonised 3.6 ja 3.7).

Joonis 3.6. Viivislaenude osakaalu dünaamika majandussektorite lõikes

* 3 kuu keskmine

Joonis 3.7. Viivislaenude maht (mld kr; vasak telg) ja viivislaenude ning ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuete osatähtsus pankade laenuportfellis

Pankade ebatõenäoliselt laekuvaks hinnatud nõuete ehk laenukahjumite kattereservi suhe koondlaenuportfelli on taandunud 1,15%lt möödunud aasta III kvartali lõpus 0,64%ni 2005. aasta III kvartalis. Laenukahjumite kattereservi kahanemine ei tulene ainult varade paranenud kvaliteedist, vaid ka muudatusest laenude allahindamise põhimõtetest³. Septembri lõpus ületas laenude allahindlus soolo koondarvestuses üle 60 päeva viivises olnud laene siiski 1,3 korda.

³ Kui seni moodustasid pangad laenukahjumite kattereservi vastavalt hinnangulistele oodatavatele laenukahjumitele, siis alates 2005. aastast peavad ka Eesti krediidiasutused raamatupidamisarvestuses juhinduma rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest (IFRS/IAS), mille kohaselt ei ole enam lubatud laenude väärtuse korrigeerimine võimalike laenukahjumitega, mis ei ole objektiivselt tõestatud.

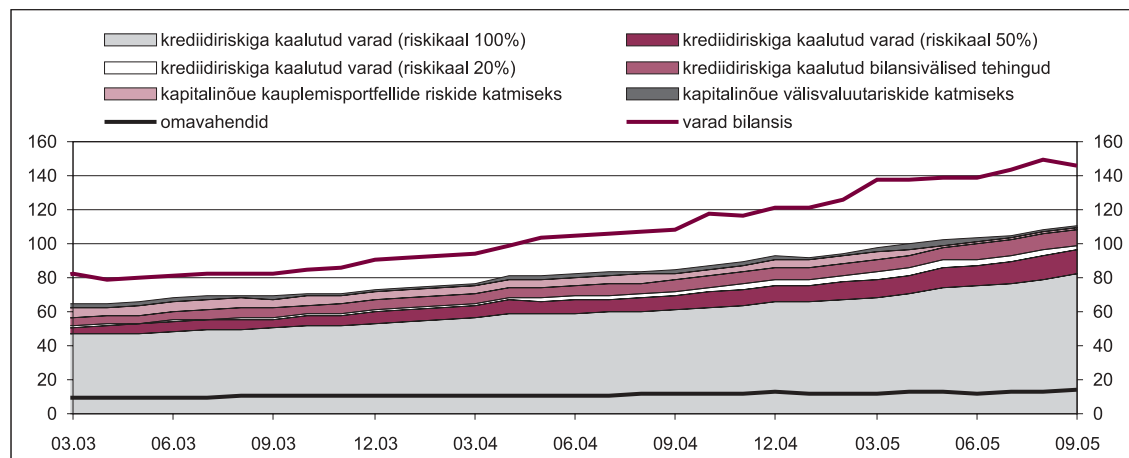
Samamoodi on muutunud ka **pangagruppide koondnäitajad**. Laenuportfellide kiire kasv (aastakasv 49%) on viinud pangagruppide laenu- ning liisingfinantseerimise koondportfelli juba pea 178 miljardi kroonini. Laenukahjumite kattereservi suhe laenuportfelli on aga koondarvestuses taandunud möödunud aasta III kvartali lõpu 1,3%lt 0,8%ni.

Pankade **laenuportfellide riskisuse muutuse** seisukohalt jätkusid varasemad trendid ka viimase kahe kvartali jooksul: kinnisvara tagatisel antud laenude osatähtsus kasvas ning allahinnatud nõuete mahu suhe koondlaenuportfelli vähenes.

Seega on oluline, et pangad säilitaksid konkurentsivõimele vaatamata kohase konservatiivsuse laenuvõtja tulevase maksevõime hindamisel. Kuna pankade jätkusuutliku toimimise seisukohalt on oluline, et hetkel, mil kliendi maksevõimetus võib tingida vajaduse realiseerida laenu tagatisvara, ületaks selle tegelik turuväärtus kliendi poolt võlgnetavat summat, peaksid pangad säilitama piisavalt konservatiivse vaate ka tagatiste turuväärtuse (sh kinnisvarahindade) tulevaste võimalike muutuste suhtes.

■ Kapitali adekvaatsus

Laenukasvu hoogustumine kajastub ka pankade **riskivarade** aastakasvu kiirenemises 30%ni III kvartali lõpuks. Pankade soolo arvestuses oleks riskivarade kasv osutunud veel kiiremaks, kui ei oleks vähendatud grupi teiste ettevõtete tegevuse rahastamist Eestis litsentseeritud pankade kaudu. Krediidiriskiga kaalutud bilansiliste varade osatähtsus kõigis riskivarades kasvas pankade koondarvestuses 90%ni (2004. aasta septembris 85%). Bilansiväliste tehingute krediidirisk moodustas koondarvestuses 8,3% riskivaradest. Kauplemissportfellidest ning valuutaposisioonidest tuleneva riski arvele langes septembri lõpus pankade riskivaradest vaid 2,2% (2004. aasta III kvartali lõpus 7,3%; vt joonis 3.8).

Joonis 3.8. Pankagruppide riskiga kaalutud varade struktuur ning omavahendid (mld kr)

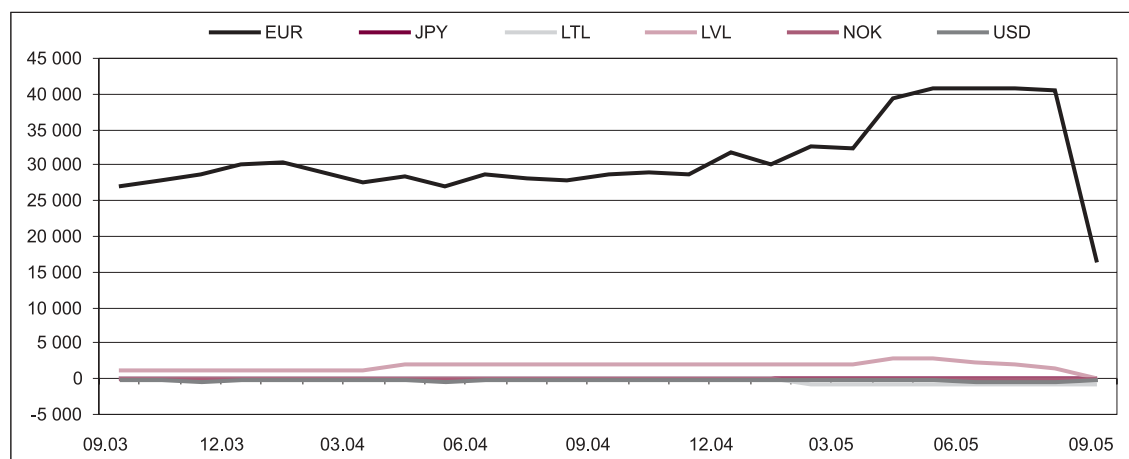
Pankade **omavahendite** 16%sse aastakasvu on oma osa andnud nii kasumite omavahendite hulka arvamine⁴ kui ka täiendavate allutatud kohustuste kaasamine. Omavahendite mahtu on mõjutanud tüürettevõtete omavahendite hulka kuulumise tõttu pankade omavahenditest mahaarvatavate summade kasv. Koondarvestuses ulatusid pankade netoomavahendid III kvartali lõpus 13,7 miljardi kroonini. Samas jäi pankade kapitali adekvaatsuse suhtarv riskivarade kiire kasvu tõttu pangasektori koondnäitajana siiski

⁴ Finantsinspeksioon saatis k.a märtsis pankadele kirja, milles kutsuti panku üles säilitama raamatupidamislike arvestuspõhimõtete muudatustest tulenevalt vabanenud kapital omavahendite koosseisus, tagamaks ettevõtte piisav kapitaliseeritus ning seeläbi jätkusuutlik tegevus ka tänasest vähemsoodsa majanduskeskkonna tingimustes. Suuremad pangad 2005. aastal dividende ei maksnud ning jätsid kasumi kapitali adekvaatsuse arvestuses omavahenditena ettevõttesse.

PANGASEKTORI STABIILSUS JA RISKID

madalamale tasemele kui näiteks 2004. aastal, ulatudes septembri lõpus 12,4%ni (madalaim kapitali adekvaatsuse näitaja oli soolo arvestuses III kvartali lõpus 11,0%).

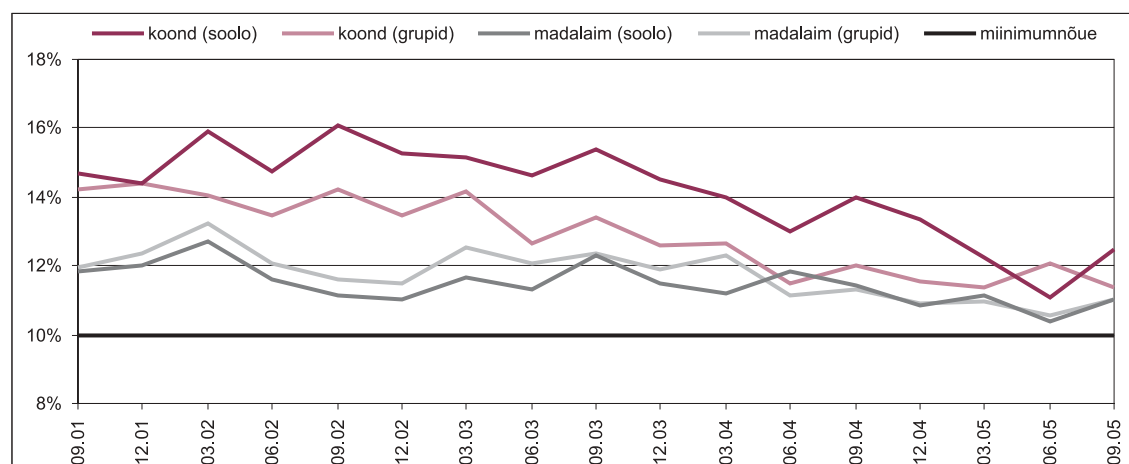
Pankade avatud **valuutapositsioonide** näitajate osas toimus 2005. aasta septembris suurem muutus euro avatud positsiooni osas. Hansapanga ja selle emapanga omavahelise suuremahulise valuutavahetustehingu tulemusena kahanes euro avatud pikk positsioon krooni suhtes Eesti pangasektori koondnäitajana 40,5 miljardilt 16 miljardi kroonini (vt joonis 3.9).

Joonis 3.9. Avatud välisvaluutapositsioonid valuutade lõikes (mln kr)

Pangagruppide riskivarade enam kui 41%ses aastakasvus kajastub finantseerimisportfellide kiire kasv ka teistel turgudel, kus Eestis litsentseeritud pankade tütarettevõtted tegutsevad. Nii on pangagruppide riskivarade koondmaht suurenenud 2005. aasta lõpuks üle 180 miljardi krooni. Krediidiriskiga kaalutud bilansilised varad moodustasid III kvartali lõpus ligi 90% pangagruppide riskivarade koondmahust. Krediidiriskiga kaalutud bilansiväliste tehingute osatähtsus tõusis III kvartali lõpuks taas möödunud aasta sama perioodi tasemeni ehk 7,5%ni. Kauplemissportfellidest ning valuutapositsioonidest tuleneva riski osatähtsus taandus alla 3% taseme.

Pangagruppide omavahendid kasvasid aastaga 34% – septembri lõpus oli nende väärtus üle 20 miljardi krooni. Pangagruppide kapitali adekvaatsuse koondnäitaja konsolideeritud arvestuses oli septembri lõpus madalam (11,4%) kui aasta tagasi (12,0%; vt joonis 3.10). Nii nagu soolo näitaja, oli ka pangagruppide hulgas madalaim kapitali adekvaatsuse näitaja III kvartali lõpus 11,0%.

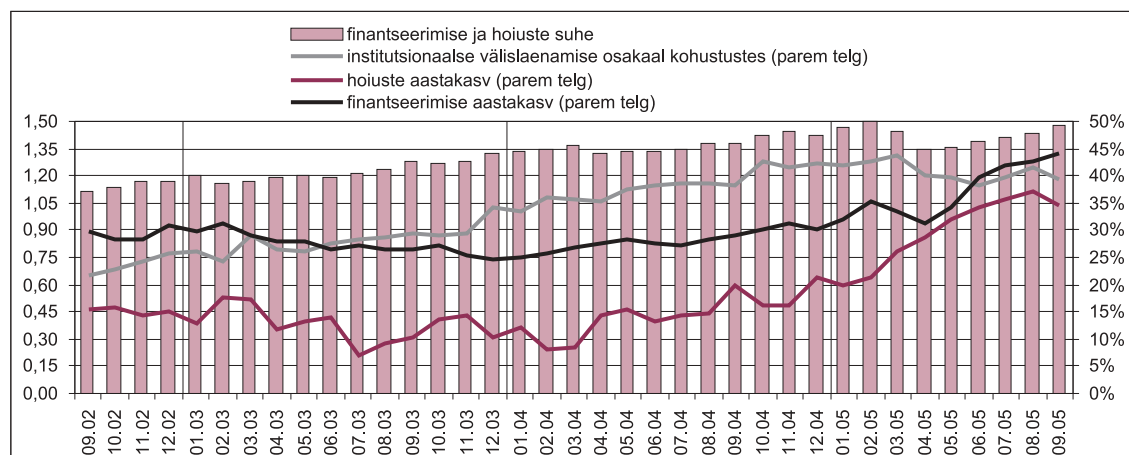
Joonis 3.10. Kapitali adekvaatsus

Pankade kapitalipuhvrite hindamisel tuleb jätkuvalt silmas pidada senist soodsat majanduskeskkonda ning klientide suhteliselt head laenuteenindamisvõimet. Pankadepoolne nõuete ennetav allahindlus on vähenenud. Majanduskeskkonna muutus võib samas tuua kaasa laenukahjumite kasvu. Kui pangad peaksid aga kasumlikkuse säilitamiseks suurendama kõrgema riskisusega varade/tegevuste osakaalu, on oluline, et riskisuse kasv kajastuks kohaselt ka pankade kapitalipuhvrites.

Likviidsus

Pankade rahastamine

Hoiuste kiirem kasv ja finantseerimise kasvu ajutine aeglustumine toetas pangasektori **finantseerimise-hoiuste suhte** kahanemist märtsis-aprillis pärast veebruari rekordtasest (vt joonis 3.11). Kui finantseerimise kasv mais-juunis kiirenes, hakkas näitaja taas tõusma, ulatudes septembris 1,48ni. Ühtlasi on veidi vähenenud vajadus **välismaiste institutsionaalsete ressursside** järele, mistõttu nende osakaal kohustuses langes alla 40% taseme. Selle põhjuseks on nii hoiuste kiire kasv kui ka asjaolu, et suuremate pangagruppide mitteresidentidest tütarettevõtteid finantseeritakse nüüd rohkem Põhjamaades asuvate emapankade ressurssidest. Alates Hansapanga kui kaalukaima turupõhise ressursi kaasaja omanikestruktuuri muutumisest toetubki rahastamine enam emapankade ressurssidele. Seetõttu saadi III kvartali seisuga pisut üle poole pangasektori mitteresidentse päritoluga institutsionaalsest ressursist Põhjamaades asuvatelt emapankadelt, samas kui pool aastat tagasi moodustasid ligikaudu 60% turupõhised ressurssid.

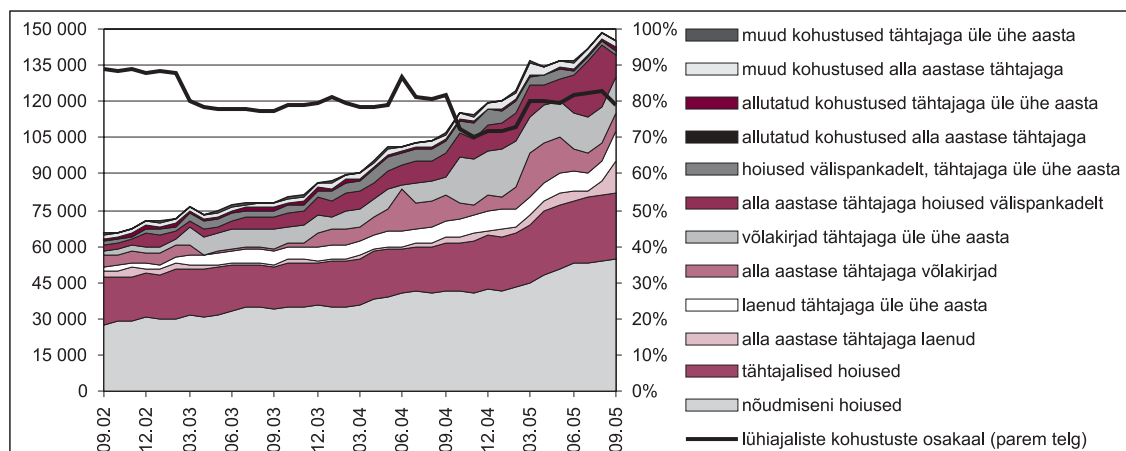

Joonis 3.11. Finantseerimise ja hoiuste suhe ning institutsionaalse välislaenamise osakaal kohustustes

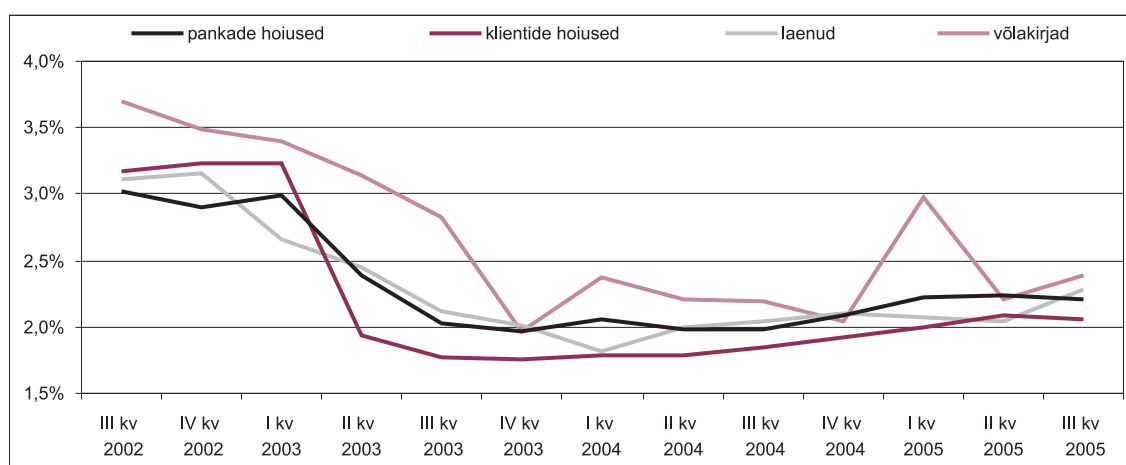
Kuna emapankade lühiajaliste ressursside osakaal suurenes viimase poole aasta jooksul, tõusis ka **lühiajaliste kohustuste osakaal kogukohustustes** üle 80%. Septembris langes see näitaja taas alla 80% taseme seoses allutatud kohustuste ning suuremahuliste pikaajaliste laenude kaasamisega emapangalt (vt joonis 3.12). Kohustuste struktuur on instrumentide lõikes olnud viimase poole aasta jooksul suhteliselt volatiilne, seda peamiselt eelmainitud ümberkorralduste tõttu rahastamisskeemis.

Kooskõlas euroala rahapoliitiliste intressimäärade tõusu ootuses kerkiva EURIBORiga on tõusnud ka **ressursi keskmine hind** ning seda pea kõigi instrumentide lõikes (vt joonis 3.13). Emapangapoolse finantseerimise osatähtsuse suurenemine võib samuti ressursihinda mõjutada. Hind võib langeda tulenevalt instrumentide tähtaegade erinevusest, kuna emapanga ressursi kaasatakse tavaliselt lühema tähtaja ja madalama hinnaga kui näiteks võlakirju, kuid arvestades kliendihoiuste suurt osakaalu, ei mõjuta rahastamisstruktuuri muutus pangasektori ressursi keskmist hinda tõenäoliselt kuigivõrd.

PANGASEKTORI STABIILSUS JA RISKID

Joonis 3.12. Pankade kohustuste struktuur (mld kr)

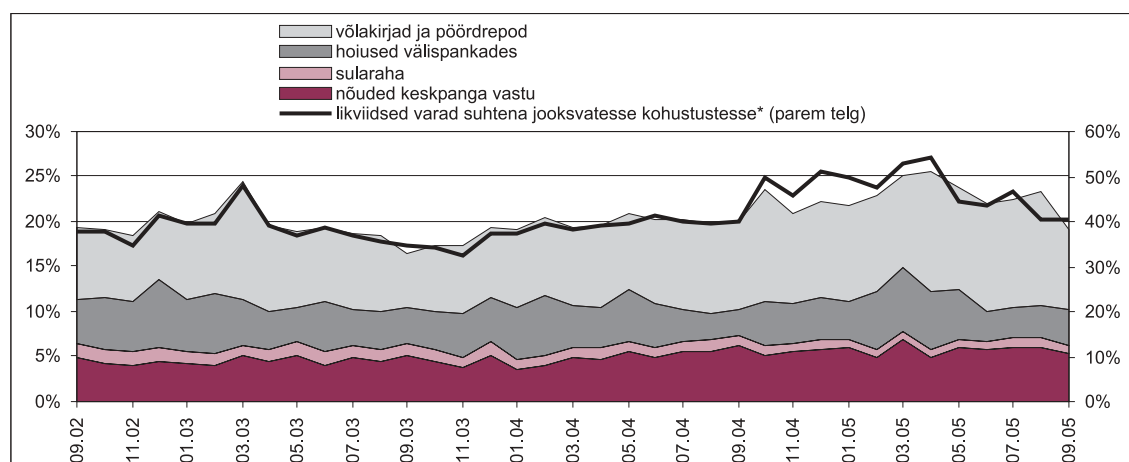

Joonis 3.13. Kvartali jooksul kaasatud ressursside kaalutud keskmine intress instrumentide lõikes

Likviidsed varad

Intressi teenivate varade tulususe alanemine ning turupõhise ressursi tagasihoidlikum kaasamine on tinginud pangasektori **likviidsete varade** kui üldiselt madalama tootlusega paigutatud vahendite osakaalu kahanemise 6 protsendipunkti võrra 19%ni koguvaredest poole aasta taguse perioodiga võrreldes. See näitaja on 2 protsendipunkti võrra väiksem ka viimase kolme aasta keskmisest tasemest (vt joonis 3.14). Sealjuures on pea kõigi suuremate pankade likviidsus vähenenud, mida võib seostada ümberkorraldustega likviidsusjuhtimises, samas kui väiksemate pankade puhul võib täheldada pigem likviidsete varade osatähtsuse tõusu. Likviidsete varade vähenemine suuremates pankades võib süveneda, mis võib tuua kaasa kõrgemad nõudmised pankade likviidsusjuhtimisele ning muuta pangad emapankade ning turutingimuste poolt mõjutatavamaks.

FINANTSSTABIILSUSE ÜLEVAADE, NOVEMBER 2005

Joonis 3.14. Likviidsete varade struktuur ja osakaal jooksvates kohustustes

* jooksvad kohustused – järelejäänud tähtajaga kuni üks kuu

■ Efektiivsus ja tulukus

Pankade efektiivsus ja tulukus soolo arvestuses

Pangasektori **varade tootlikkus**⁵ ehk tuluteenimisvõime on intressi teenivate varade kiire kasvu ja netointressimarginaali jätkuva alanemise tõttu pidevalt langenud (vt tabel 3.1). **Puhastulukust**⁶ ehk võimet teenida tuludelt kasumit on aga õnnestunud suurendada nii tänu kulude kokkuhoiule, rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest tingitud muudatustele provisjonide ja firmaväärtuses arvestamises kui ka muude tegevustulude mõningasele kasvule. Seetõttu tõusis pangasektori **omakapitali tulukus** III kvartalis 22,3%ni ehk 2,7 protsendipunkti võrra kõrgemale kui samal perioodil aasta tagasi. Samuti on ühtlustunud suuremate pankade omakapitali tulukuse tase.

Tabel 3.1. Pankade tulukus soolo arvestuses

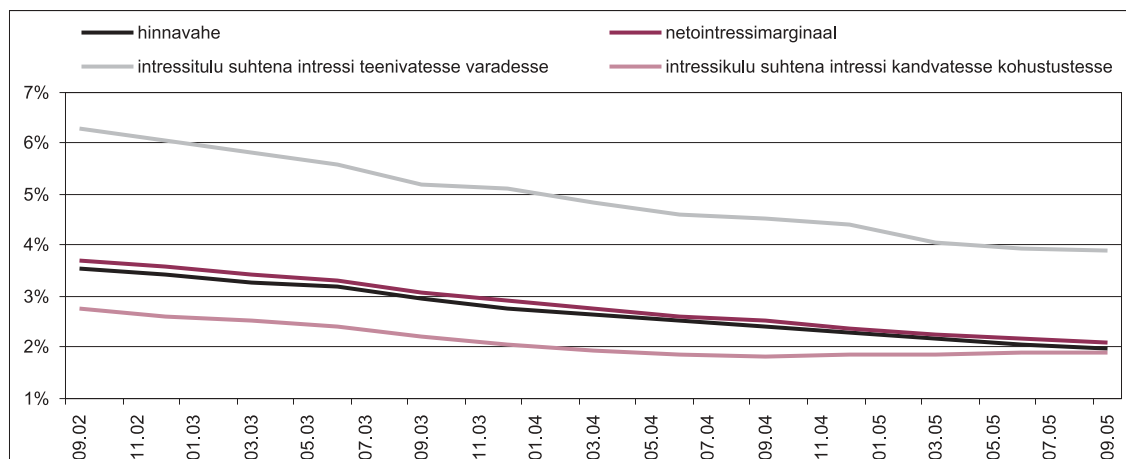
	2001	2002	2003	III kv 2004	2004	I kv 2005	II kv 2005	III kv 2005
Varade tootlikkus	11,4%	9,3%	7,9%	7,6%	7,4%	7,2%	7,2%	7,1%
Varade tulukus	2,66%	1,55%	1,70%	2,17%	2,14%	2,06%	2,08%	2,12%
Puhastulukus	23,4%	16,8%	21,7%	28,6%	28,8%	28,6%	28,8%	30,0%
Omakapitali tulukus	20,7%	14,7%	14,1%	19,6%	20,0%	20,3%	21,4%	22,3%
Kulu-tulu suhtarv	0,53	0,62	0,53	0,45	0,46	0,46	0,46	0,45

Netointressitulu osakaal kogutuludes vähenes nii intressitulu languse kui -kulu tõusu tõttu aastaga 30%lt 27%ni. **Intressi teenivate varade tulukuse** langus siiski aeglustus kahes viimases kvartalis, mis on osaliselt tingitud laenuportfelli osakaalu suurenemisest varades likviidsete varade osatähtsuse arvelt. Tänu sellele on ka **netointressimarginaali** ja **hinnavahe** langus aeglustunud (vt joonis 3.15). Samas jätkus 2004. aasta viimases kvartalis alanud **intressi kandvate kohustuste kulukuse** aeglane, kuid kindel kasv. Hoiuste osakaalu suurenemine ressursi keskmist hinda ei alandanud, kuna mitmete suuremate pankade jaoks on hoiused alternatiiviks võrreldava hinnaga emapanga ressurssidele.

⁵ Varade tootlikkus saadakse kogutulude jagamisel koguvaradega, varade tulukus puhaskasumi jagamisel koguvaradega.

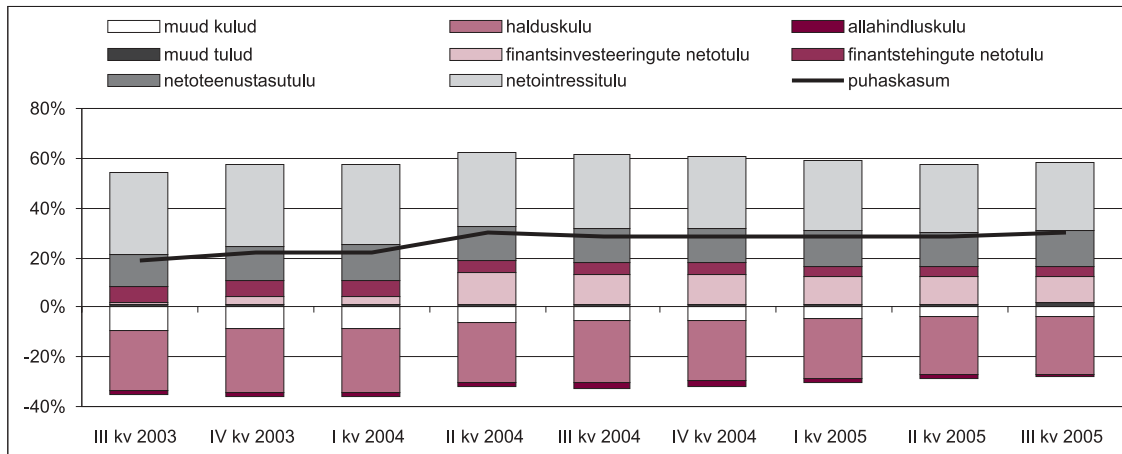
⁶ Puhastulukus saadakse puhaskasumi jagamisel kogutuludega.

PANGASEKTORI STABIILSUS JA RISKID

Joonis 3.15. Netointressimarginaal ja hinnavahe soolo arvestuses

Finantsinvesteeringutelt tütarettevõtetele teeniti ligikaudu kümnendik pangasektori nelja kvartali kogutuludest, mis pole võrreldes eelmise aasta sama perioodiga eriti muutunud (vt joonis 3.16). **Netoteenustasutulu** moodustab alates 2004. aasta algusest stabiilselt ligi 14% kogutuludest. Paralleelselt varade tootlikkuse kahanemisega on vähenenud ka võime teenida varadelt teenustasutulu. See peegeldab pankade piiratud võimalusi tihedas konkurentsivõitluses teenustasutulusid kasvatada, hoolimata sellest, et need on näiteks intressidega võrreldes vähem läbipaistva hinnastamisega.

Joonis 3.16. Tulud, kulud ja puhaskasum* soolo arvestuses (% kogutuludest)

* kõik näitajad nelja kvartali liibisevad kumulatiivsed

Suurima panuse kasumlikkuse kasvu andis **nõuete ja bilansiväliste kohustuste allahindluskulude** alanemine, mida põhjustas nii heade majandusolude tõttu paranenud laenukvaliteet kui ka rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditest tulenevad muudatused provisjonide moodustamise põhimõtetes. Lisaks suurenes kasumlikkus muude kulude languse tõttu. **Kulu-tulu suhtarv** alaneks nelja kvartaliga 0,3 protsendipunkti võrra 45,0% tasemele. Seda põhjustas nii mainitud standardite rakendamisest tingitud firmaväärtuse amortisatsioonikulude langus kui ka administratiivkulude kontroll. Samas varieerub kuluefektiivsus pankade lõikes märkimisväärselt: kulu-tulu suhtarvu mediaaniks kujunes III kvartalis filiaale arvestamata 58%, mis peegeldab võimalusi pangasektori kuluefektiivsuse täiendavaks tõstmiseks.

Pankade tulukuse edasist arengut mõjutavad mitmed vastakad tegurid. Ühest küljest võib prognooside kohaselt oodata jätkuvalt häid majandusolusid, mis peaks nii laenuõudlust kui -kvaliteeti ja pankade tulusid toetama. Sealjuures pole põhjust oodata laenumarginaalide täiendavat alanemist, kuna nende tase on euroala laenumarginaalidega võrreldes niigi madal. Teisest küljest kergitab euroala rahapoliitiliste intressimäärade tõus EURIBORI ning see peaks laenuõudlust vähendama ja pankade tulude kasvu veidi piirama. Samas võimaldab rahapoliitiliste intressimäärade tõus pankadel viivitada hoiuseintresside tõstmisega ning hoida kokku ressursikulusid. Pankade laenuportfellis domineerivad ujuva intressimääraga laenu intressid tõuseksid aga automaatselt. Samuti on pangasektori kasumlikkust võimalik tõsta täiendava kuluefektiivsuse saavutamisel.

Pankade efektiivsus ja tulukus konsolideeritud arvestuses⁷

Hoolimata tulubaasi jõudsast laienemisest kahanes pankade ja pangagruppide konsolideeritud **varade tootlikkus** ehk tuluteenimisvõime pidevalt, nii nagu pangasektori soolo arvestuse näitajadki (vt tabel 3.2). Kuigi nii **netointressimarginaal** kui **hinnavahe** langesid veelgi, suudeti **netointressitulu** langust kahel viimasel kvartalil laenuportfelli-varade suhte suurendamise abil pidurdada. Erinevalt pangasektori soolo arvestuse näitajast on pangad ja pangagrupid suutnud **netoteenustasutulu** osakaalu tuludes ja ka netointressitulus konsolideeritud arvestuses märgatavalt kasvatada, mis annab tunnistust pangateenuste kasutamise kasvupotentsiaalst Lätis ja Leedus. Tänu varade rahuldavale kvaliteedile ning rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest tingitud muudatustele provisjonide ja firmaväärtuses arvestuses on ka **puhastulukus** märgatavalt suurenenud. Nii on pankade ja pangagruppide konsolideeritud **omakapitali tulukus** eelmise aasta III kvartaliga võrreldes tõusnud 2,3 protsendipunkti võrra 23,9%ni.

Tabel 3.2. Pankade ja pangagruppide tulukus konsolideeritud arvestuses

	2001	2002	2003	III kv 2004	2004	I kv 2005	II kv 2005	III kv 2005
Varade tootlikkus	10,3%	9,1%	8,7%	8,7%	8,2%	8,0%	7,8%	7,7%
Varade tulukus	2,11%	2,12%	2,07%	2,15%	2,22%	2,15%	2,16%	2,18%
Puhastulukus	22,2%	24,6%	25,4%	26,7%	29,3%	29,5%	30,3%	31,3%
Omakapitali tulukus	20,0%	20,3%	20,0%	21,6%	22,8%	22,8%	23,2%	23,9%
Kulu-tulu suhtarv	0,61	0,61	0,52	0,50	0,50	0,49	0,48	0,47

⁷ Pankade ja pangagruppide konsolideeritud analüüs hõlmab konsolideerimisgrupi moodustavaid krediidiasutusi ja nende tütarettevõtteid konsolideeritud arvestuses, ühte eraldiseisvat krediidiasutust soolo arvestuses ning väliskrediidiasutuste Eestis tegutsevaid filiaale, v.a omakapitali tulukuse puhul, kui arvestusest on välja arvatud väliskrediidiasutuste Eestis tegutsevad filiaalid.